

Ivica Mladenović
Mark Lošonc

Revolucionarni angažman

| 10, 11 | u najširem smislu, podrazumeva investiciju individue (v. **akter, delatnik**) ili društvene grupe u realizaciji revolucionarnih društvenih promena (v. **društvene promene**). Drugim rečima, radi se bilo o individualnom bilo o kolektivnom aktu osoba koje, postajući svesne temeljnih strukturnih kontradiktornosti i ograničenja etabliranog poretka, odnosno potrebe njegovog detronizovanja i odgovornosti za izgradnju pravednijeg društva, odbacuju predašnju poziciju posmatrača ili učesnika u javnom životu kroz institucionalne kanale i svoje refleksije (v. **refleksija**), umeća i veštine stavljaju u službu fundamentalne promene društvenih odnosa | 64 | (v. **revolucija**). Preduslov revolucionarnog angažmana je usvajanje određenog ideološkog svetonazora koji podrazumeva temeljno kritičku poziciju u odnosu na postojeće društveno, ekonomsko ili/i političko uređenje i težnju ka kvalitativno drugačijem svetu koji bi bio u skladu sa usvojenim pogledom na svet. Revolucionarni angažman se tako najpre manifestuje na diskurzivnom planu (javno zauzimanje pozicije, potpisivanje nekog politički angažovanog apela ili peticije...), na čemu može i ostati, ali i kroz praksu, tj. učešće u konkretnim socijalnim borbama unutar | 75 | civilnog društva (v. **civilno društvo**), kao i kroz partijski rad. | 21 |

Specifičnost uspešnog revolucionarnog angažmana je da mora imati sopstveni intelektualni ili bar diskurzivno artikulisani politički projekat, ali i prisvajanje istog od strane depriviranih širokih masa. Najuticajnije figure najvećih svet-skih revolucija su istovremeno i mislioci i praktičari revolucije: od Maksimilijana Robespjera, preko Vladimira Iljiča Lenjina, do Mao Cedunga i Ernesta Će Gevare.

Kada je o intelektualcima reč, revolucionarni angažman je najčešće parcijalan, tj. usidren u jednoj – profesionalnoj – sferi društvenog života (nadrealisti, Džek London, Bertold Breht ili Viktor Igo u književnosti; Simon Veil, Franc Fanon, Valter Benjamin ili Sergej Bulgakov u filozofiji; Pablo Pikaso, Frida Kalo, Dijego Rivera, Klara Voker u slikarstvu; Čarli Čaplin, Luis Bunjuel na filmu, Džon Lenon, Nina Simon, Dejvid Bouvi u muzici itd.). Revolucionarni angažman, međutim, može biti i totalan: možda je najslikovitiji primer Žan-Pol Sartr, koji kroz svoju ličnost objedinjuje konsekventnu socijalnu kritiku buržoaskog kapitalističkog društva i konkretni revolucionarni aktivizam, ne samo u književnosti, filozofiji, pozorištu, izdavaštvu, već i u socijalnim pokretima (v. **društveni pokreti**), ali i kao saputnik | 13 | političkih organizacija: najpre Komunističke partije Francuske, a kasnije i Proleterske levice.

Ideja revolucije je slabljenjem i kompromitacijom sovjetskog sistema postala manje privlačna, a u prostoru javnosti nosi često i pežorativni багаž. Skepsa u pogledu mogućnosti, opravdanosti, poželjnosti i u krajnjem „isplativosti“ radikalnih promena i revolucionarnog angažmana (v. **dezangažman**), u savremenim društvima dovela je do gubljenja nade u koncept | 33 | revolucije.

Za dalje čitanje:

- Bourdieu, Pierre (1999), „Sur le fonctionnement du champ intellectuel“, *Regards Sociologiques* 17 (18): 5–27.
- Herbert, Marcuse (1968), „Réexamen du concept de révolution“, *Diogenes*, 64: 21–32.
- Max, Horkheimer (2009), *La Théorie critique hier et aujourd'hui*. Paris: Payot.
- Quaderni, Rossi (1968), *Luttes ouvrières et capitalisme d'aujourd'hui*. Paris: Maspero.

Volontiranje

se može odrediti kao dobrovoljno posvećivanje vremena, rada, veština u korist druge osobe, grupe ili nekog cilja. To je svaki napor koji osoba, bilo samostalno ili u saradnji s drugima, u okviru organizacije ili neformalne grupe, dobrovoljno usmerava prema drugim ljudima, organizacijama, lokalnoj zajednici, širem društvu i/ili ekosistemu, s ciljem dobrobiti drugih i/ili opšteg dobra, a da pritom za obavljenju aktivnosti ne dobija materijalnu naknadu u visini njene tržišne vrednosti. Dobrovoljnost se ogleda u odsustvu prinude u vidu zakonske obaveze ili fizičke prisile. Međutim, to ne isključuje mogućnost da volonter doživi volontiranje kao obavezu (v. **obavezanost**). Drugi ljudi su oni za koje volonter nema zakonsku obavezu brige (v. **briga**), odnosno osobe koje nisu članovi domaćinstva volontera. Mada je svrha volontiranja dobrobit drugih/opšte dobro, to ne isključuje mogućnost da čin volontiranja ili njegov ishod donesu dobrobit akteru (v. **akter**). Volontiranje može biti *formalno*, kada njime koordinira i rukovodi organizacija, ili *neformalno*, kada se sprovodi putem neformalnih grupa, spontane akcije ili *ad hoc* inicijative.

Pružanje pomoći ugroženim osobama ili grupama, tradicionalni je tip volontiranja. Pored toga, volontiranjem se smatra i uzajamna pomoć, odnosno svaki oblik međusobne podrške članova zajednice (v. **zajednica**); zatim profesionalna podrška, koja obuhvata aktivnosti u okviru profesionalnih udruženja, sindikata, itd.; potom učestvovanje u organizaciji ili izvođenje sportskih, kulturnih i umetničkih aktivnosti (volontiranje kao razonoda), kao i aktivnosti u okviru verskih organizacija. Na kraju, trebalo bi napomenuti da neki autori smatraju da se volontiranje manifestuje i kroz određene oblike

konvencionalnog političkog angažmana i aktivizma (v. **aktivizam**).

Kada je rezultat refleksije o postojećim društvenim vrednostima, normama i pravilima postupanja, te predstavlja delanje u pravcu njihove promene ili očuvanja, volontiranje je vid društvenog angažmana (v. **društveni angažman**).

Za dalje čitanje:

- Butcher, Jacqueline, Christopher Einolf (ur.) (2017), *Perspectives on Volunteering: Voices from the South*. Cham: Springer International Publishing AG.
- Cnaan, Ram A., Laura M. Amroffell (1994), „Mapping volunteer activity“, *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly* 23 (4): 335–351.
- Cnaan, Ram A., Femida Handy, Margaret Wadsworth (1996), „Defining who is a volunteer: Conceptual and empirical considerations“, *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly* 25 (3): 364–83.
- Cnaan, Ram A., Sohyun Park (2016), „Civic participation is multifaceted: Towards a pluralization of involvement“, *Voluntaristics Review* 1 (1): 1–73.
- Hustinx, Lesley, Cnann Ram, Femida Handy (2010), „Navigating theories of volunteering: A hybrid map for a complex phenomenon“, *Journal for the Theory of Social Behaviour* 40 (4): 410–434.
- Leigh, Robert, David H. Smith, Cornelia Giesing, Maria J. Leon, Debbie Haski-Leventhal, Benjamin J. Lough, Jacob M. Mati (2011), *Universal Values for Global Well-being: 2011 State of the World's Volunteerism Report*. Bonn: United Nations Volunteers.
- Musick, Mark, John Wilson (2008), *Volunteers: A Social Profile*. Bloomington: Indiana University Press.
- Rochester, Colin, Angela Ellis, Steven Howlett (2010), *Volunteering and Society in the 21st Century*. London: Palgrave Macmillan.
- Smith, David Horton, Robert A. Stebbins, Jurgen Grotz (ur.) (2016), *The Palgrave Handbook of Volunteering, Civic Participation, and Nonprofit Associations*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

| 27 |

| 8 |

| 52 |

| 44 |

| 10 |

| 25 |